12.10.2015

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TIETOJÄRJESTELMÄT JA RAHOITUS

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien ja niiden kehittämisen strategisesta ohjauksesta. Tätä tarkoitusta varten ministeriö on asettanut sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen tiedonhallinnan neuvottelukunnan, jonka puheenjohtajana toimii kansliapäällikkö. Ministeriössä toimii myös noin viiden hengen suuruinen ryhmä ohjaamassa toimintaa. Pääasiallisin keino ohjata toimintaa ovat laki sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisistä asiakirjoista (159/2007) ja laki sähköisistä lääkemääräyksistä (61/2007).

Ohjausta varten Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa (THL) toimii tietohallinnon operatiivisen ohjauksen yksikkö (Oper), joka edellä mainittujen lakien antamilla valtuuksilla tekee tarvittavia teknillisiä määrityksiä sekä ohjaa ja yhteen sovittaa toimintaa.

Valtionavustukset

Valtionavustuksia myönnetään sosiaali- ja terveydenhuollon tietotekniikan budjettimomentilta 33.01.25. Sen perustelutekstissä sanotaan mm. että "Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten myöntämiseen sosiaali- ja terveyden huollon paikallisen ja alueellisen tietojärjestelmäinfrastruktuurin tehostamiseksi. Määrärahaa on tarkoitus käyttää valtionavustuksen maksamiseen kunnille ja kuntayhtymille sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäkokonaisuuden paikallisen ja alueellisen infrastruktuurin selkiyttämiseen ja tehostamiseen. Samaan tarkoitukseen avustusta voidaan myöntää perustelluista syistä myös toimijoille.”

Oper-yksiköllä on käytännön vastuu mm. tietohallinnon kehitykseen liittyvistä valtionavustuksista. STM ohjaa työtä vuosittaisilla toimintasuunnitelmilla, joiden perusteella THL saa oikeuden käyttää em. budjettimomettia. Vuosittaisen toimintasuunnitelman mukaisesti THL päättää itse rahan yksityiskohtaisesta käytöstä ja sen jakamisesta eri hankkeisiin. STM valvoo rahan käyttöä tilinpäätösten lisäksi kolme kertaa vuodessa tehtävällä raportoinnilla, mutta THL vastaa itse käytön lainmukaisuudesta.

Osa budjetista jaetaan valtionavustuksina. Osana toimintasuunnitelmaa STM ja THL päättävät yhdessä siitä, mitä asioita kullakin hakukierroksella painotetaan. Yleisesti ottaen avustettavien hankkeiden tulee liittyä sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisiin tietojärjestelmiin tai niiden käyttöönottoon. Osana käyttöönottoa voi kuitenkin olla myös käyttöönottoon liittyviä alueellisia järjestelyitä. Tyypillinen tuettava hanke on jonkin uuden ominaisuuden testaaminen ennen laajamittaista käyttöönottoa. Erityisesti on päätetty, että jo olemassa olevan ominaisuuden tai lakisääteisen velvollisuuden käyttöönottoa jollakin alueella ei tueta. THL tekee päätökset valtionavustuksista saatuaan kommentit hakemuksista STM:ltä.

Valtionavustuksissa noudatetaan valtionavustuslain määräyksiä omarahoitusosuuksista, rahan hyväksytyistä käyttötarkoituksista ja menettelytavoista.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Tietohallinnon ohjaus

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon ohjaus on osa STM:n syksyllä 2014 julkaisemaan strategiaa Sotetieto hyötykäyttöön 2020. Strategian toimeenpano on käynnistynyt, mutta tietohallinnon ohjaus on päätettävä osana laajempaa kokonaisuutta. Yksi Sote-uudistuksen työryhmistä tekee asiasta esityksen osana uudistuksen valmistelua. Tämän työryhmän puheenjohtajana toimii Maritta Korhonen STM:stä.

Tietohallinnon ohjaus on valmisteltava yhdessä muun toiminnan kanssa, koska tietohallinto tukee organisaation varsinaista tehtävää eikä ole mahdollista erottaa tietohallinnon ja muun toiminan ohjausta toisistaan.

STM:n tavoitteena ohjausrakennetta kehitettäessä on se, että muodostuvat yksiköt ovat riittävän suuria, jotta niissä on tarvittava osaaminen ja myös tietojärjestelmien määrä vähenee. Tietohallinnon pitää palvella varsinaista toimintaa eikä se saa erkaantua omaksi kokonaisuudekseen. Yleisenä tavoitteena on myös tiedon ja rajapintojen avoimuus, jolla vältetään riippuvuus yhdestä toimittajasta ja varmistetaan tietojen yhteiskäyttö.